

032. Bijbelstudie over A MESUSA - HET DEURKOKERTJE - HAMEZUZA

מזוזת

Deel 2: Deuteronomium 6:7

Gij zult het uw kinderen inprenten en daarover spreken, wanneer gij in uw huis zit, wanneer gij onderweg zijt, wanneer gij nederligt en wanneer gij opstaat!

Nooit eerder kregen de begrippen “Normen en Waarden” zo een brede aandacht in de Nederlandse media dan onder het kabinet Balkenende. Waarom? Omdat de normen en waarden in de Nederlandse samenleving nu helaas ver te zoeken zijn! Daarom! Helaas! Wie van ons voelt zich tegenwoordig 's avonds nog veilig op straat? Wie ervaart tegenwoordig nog geen overlast van de groepen hangjongeren rondom de stations of winkelcentra? Welke meester of juf gaat tegenwoordig nog wel gemotiveerd met plezier naar school? Veel scholen worden geteisterd door opstandigheid, brutaliteit en zelfs drugshandel, diefstal, vechtpartijen en bedreigingen! Respect voor de leraren is er haast niet meer, sterker nog: er is zowat helemaal geen respect meer in deze samenleving, zelfs niet voor ouders! Er is geen discipline meer! Nooit eerder was de jeugdcriminaliteit zo hoog! Ook de belangstelling voor het occulte neemt onder de jeugd zienderogen toe. De bioscopen puilen uit als er een nieuwe Harry-Potter-film draait, maar in de kerk of in de sjoel zie je steeds minder jongelui. Thuis worden de kinderen ook steeds opstandiger en ongehoorzamer en dat zorgt ervoor dat wij vaak met onze handen in de haren zitten, omdat wij niet meer weten hoe wij onze kinderen moeten hanteren. De jeugd van tegenwoordig is niet meer zoals voorgaande generaties. Maar aan de andere kant is het ook zo, dat de tegenwoordige ouders ook niet meer zo zijn als onze ouders waren. Ouders van nu zijn dikwijls te bang om discipline toe te passen, te slap om hun kinderen aan te pakken! Gelovige ouders durven vaak zelfs niet meer met hun kinderen over G'd te praten omdat ze bang zijn hen kwijt te raken. Daarom hoor je vaak het excuus: "Mijn kind moet zelf maar kiezen of hij of zij de Heer wil dienen of niet!". En dan vraagt men zich nog af wat de oorzaak hiervan zou zijn en hoe men dit zou kunnen oplossen. Maar het antwoord is eigenlijk heel simpel. Het feit dat ouders niet meer weten hoe zij hun kinderen moeten hanteren, en veel kinderen niet meer naar hun ouders luisteren en doen wat zij willen, is rechtstreeks het gevolg van het feit dat de Tora, G'ds heilige Wet, niet meer de hoeksteen van onze huizen is en zelfs niet meer het fundament van onze kerken!!! Als gevolg van de dwaalleer dat wij “vrij zijn van de wet”, neemt de wetteloosheid in rase tempo toe! *“En omdat de wetsverachting toeneemt, zal de liefde van de meesten verkillen!”* zegt Yeshua [Jezus] zelf in מתתיהו Matityahu [Matthéüs] 24:12. En daarom, lieve mensen, als wij willen dat het ouderlijk gezag hersteld wordt en de normen en waarden terugkomen in onze samenleving, dan is er maar één oplossing: wij moeten terugkeren naar de Tora, die de Almachtige ons gegeven heeft om de maatschappij leefbaar te maken en volgens Zijn wetten en geboden leven! Dat gaat echter niet zomaar, we moeten het eerst leren, maar Yeshua wil ons daarbij helpen. Om te beginnen moeten wij eerst de verkeerde leerstelling verwerpen dat de Tora door het offer van Yeshua voor christenen niet meer van toepassing zou zijn. Dat Yeshua zelf deze veronderstelling scherp veroordeelt, komt vooral in de vertaling van “Het Boek” bijzonder duidelijk naar voren: *“Denk niet dat Ik gekomen ben om de Tora van Moshe en de woorden van de profeten opzij te schuiven. Ik ben juist gekomen om er de volle betekenis aan te geven! Ik zeg het u met nadruk: Tot de hemelen en de aarde vergaan, zal nog geen letter van de Tora afgedaan hebben! Alles moet eerst volbracht zijn. Wie tegen de mensen zegt dat het niet zo nauw luistert en zelfs maar het kleinste gebod afschaft, zal de kleinste zijn in het Koninkrijk van de hemelen. Maar wie zich aan G'ds wetten houdt en anderen leert dat ook te doen, zal groot zijn in dat Koninkrijk.”* **Surinaams:** *“Yu no mus prakseri tak' Mi kon fu poti a wèt nanga den sani di den profeti skrifi na wan sei. Mi no kon fu poti den na wan sei, ma Mi kon fu du san den e taki. Bika fu tru Mi e taigi un taki: Solanga heimmel nanga grontapu sa de, no wan pikin pisi fu san skrifi ini a wèt sa puru. Ala san skrifi sa psa. Dat' meki a sma di e poti a moro pikin pisi*

srefi fu den wèt na wan sei, dan a e leri trawan fu du a srefi sani, a sma dati sa kisi a moro lagi presi na mindri den sma di Gado e tiri. Ma a sma di e du san den wèt e taki, èn a e leri trawan fu du a srefi sani, sa kisi wan hei presi na mindri den sma di Gado e tiri!” **Hindoestaans:** “Tulog na socihe ki Ham aili hai Parmeswar ke kánun aur okar sanesian ke bát ture. Ham na aili hai ture baki pura kare. Ham tulogse sac bolila ki jab lek i dharti aur swarag rahiga Parmeswar ke kánun ke ek acchar na badaliga. Aur dunia aur swarag ke samáp howe se pahile Parmeswar ke sab bát pura hoiga. Je okar kánun ke ek chota tukkara turi aur manai logan ke aise sikhái, u swarag ke ráj me bahut chota mánal jáiga. Baki je i kánun ke bát mániga aur dusare ke bhi sikháiga, u swarag ke ráj me barka boláwal jáiga!” **Javaans:** “Kowé aja pada mikir nèk Aku iki teka arep ngrombak wèt-wèté nabi Moshe [Moses]. Tekaku iki ora arep ngrombak, ora, nanging Aku malah netepké. Mulané, pada ngertia, suwéné langit lan bumi ijk ènèng, ora bakal ènèng aksara sangka wèté nabi Moshe dityorèk, siji waé ora, nganti tekan rampungé. Mulané, sapa sing nerak salah-sakwijiné wèt mau, senajan sing tyilik déwé lan mulangi wong liya nglakoni sing kaya ngono, wong iku bakal éntuk panggonan sing endèk déwé ing Kratoné Swarga. Nanging sapa sing nglakoni wèté nabi Moshe sak kabèhé lan mulangi liyané nglakoni kuwi kabèh, wong iku sing bakal éntuk panggonan sing duwur ing Kratoné Swarga!” (מתתיהו Matityahu [Matthéüs] 5:17-19). Yeshua zelf geeft ons de opdracht om ons aan de Tora te houden en anderen te leren om dat ook te doen, op de eerste plaats onze eigen kinderen: “Gij zult het uw kinderen inprenten en daarover spreken, wanneer gij in uw huis zit, wanneer gij onderweg zijt, wanneer gij nederligt en wanneer gij opstaat” (דברים Devarim [Deuteronomium] 6:7). Gelovige ouders mogen hun kinderen bij alles inprenten dat het leven helaas wel gebroken is, maar niet verbrokkeld! “G’d liefhebben en je naaste als jezelf”, zegt Yeshua. En Hij wil dat best concretiseren; met Tien Woorden, 613 geboden en talloze bepalingen, maar de Eeuwige is Eén en alle geboden zoeken hun kern in die ene G’d, die Zich aan ons heeft geopenbaard in Yeshua haMashiach! Alle onderdelen van een bijbels verantwoorde opvoeding cirkelen als het goed is rond dit éne: dat wij onze kinderen mogen leren dat G’d hen liefheeft en dat Hij wil dat zij Hem ook liefhebben. Maar de juiste volgorde is hierbij heel belangrijk: wij kunnen onze kinderen namelijk ook zomaar inprenten dat ze G’d lief moeten hebben, en dat ze moeten gehoorzamen omdat G’d alles ziet, alle fouten, alle zonden. Maar G’d is niet een strenge ouderwetse Schoolmeester met een stok en een rode potlood, die alles opschrijft. Eerst komt Zijn liefde en dan pas onze tegenliefde, die wij zichtbaar maken in dankbaarheid en gehoorzaamheid. Dat is het mooiste dat wij aan onze kinderen mogen doorgeven, namelijk: dat G’d van ons allen houdt, ondanks onze fouten en tekortkomingen! En als wij onze kinderen dat mooiste geschenk van G’d werkelijk willen doorgeven, dan zullen wij zelf ook van hen moeten houden ondanks hun fouten en tekortkomingen! Als wij aan onze kinderen te hoge eisen stellen, een verwachtingspatroon hebben waar zij niet aan kunnen voldoen, of in het gezin oppervlakkig langs de kinderen heen leven, geen echte belangstelling voor hen hebben, hoe zullen ze dan leren om te zien dat G’d hen liefheeft en wél echte belangstelling voor hen heeft?

Psalm 78

Hoe kunnen wij van onze kinderen verwachten dat ze ons gehoorzamen als wij zelf onze hemelse Vader ook niet gehoorzamen? Wij moeten het goede voorbeeld geven, leven naar de Tora volgens G’ds wil en dan pas kunnen wij onze kinderen inprenten, dit ook te doen! Ook in Psalm 78 worden de gelovigen opgeroepen om dit aan hun kinderen door te geven: “Hetgeen wij gehoord hebben en weten, en onze vaders ons hebben verteld, dat willen wij voor hun kinderen niet verhehlen; wij willen vertellen aan het volgende geslacht Adonai’s roemrijke daden, Zijn kracht en de wonderen die Hij gewrocht heeft. Hij richtte een getuigenis op in Ya’aqov [Jakob] en stelde een wet in Israël, die Hij onze vaders gebod hun kinderen te leren, opdat het volgende geslacht die zou kennen, de kinderen, die geboren zouden worden, dat zij zouden opstaan om ze te vertellen aan hun kinderen: opdat die hun vertrouwen op G’d zouden stellen, en G’ds werken niet vergeten maar Zijn geboden bewaren!” **Surinaams:** “Asani disi wi ben yere, èn disi wi sabi, èn disi den tata fu wi ben ferteri wi; dati wi no sa kibri gi den pikin fu den; ma wi sa ferteri gi ala suma, disi sa gebore ete, fa Masra de switi, èn fa A tranga, èn o wondruwroko A ben du. Bikasi A ben opo wan marki gi Ya’aqov [Jakob], èn na

Israel A gi wan wèt, disi A ben gi den tata fu wi, taki, den musu meki den pikin fu den kon sabi dati. Fu den sma fu bakaten mu sabi dati, nanga den pikin, disi sa kon gebore ete; fu den opo, ferteri dati baka gi den pikin fu den. Meki den poti den fertrow na Gado tapu èn meki den no fergiti den wroko fu Gado; ma meki den hori den gebod fu En!” (תהלים Tehilim [Psalmen] 78:3-7). Wij moeten met onze kinderen over de G'd van Israël en Zijn geboden praten. Wij mogen hierover niet zwijgen! Maar de opdracht van Psalm 78 en Deuteronomium 6 geldt niet slechts voor ouders, maar voor iedere persoon die onderricht geeft, en zeer zeker met name ook voorgangers en oudsten!!! Maar helaas doen dezen juist hun uiterste best om iedereen ervan te overtuigen dat de Wet door het offer van Yeshua opgeheven en voor christenen dus niet meer van toepassing is. Daarvoor zullen zij eens verantwoording moeten afleggen, maar wij hebben ondertussen wel de taak en de verantwoordelijkheid om met onze kinderen over G'ds geboden te praten om hen te leren wat wel en niet mag, een verantwoordelijkheid die niet ophoudt als onze kinderen het huis verlaten! Vaak hoor je bij ouders de zwakke redenering dat zij niet met hun kinderen over het geloof praten omdat zij hun vrije keuze niet willen beïnvloeden. Wanneer je echter naar de Bijbel kijkt en naar de opdracht in Psalm 78 en Deuteronomium 6, dan is daar geen keuze of de kinderen van G'ds geboden willen horen of niet. De ouders in Israël hebben gewoon met hun kinderen over Adonai gesproken, dat was letterlijk vanzelfsprekend!

Wekelijkse Schriftlezing

Ouders móéten hun kinderen leren om G'd te volgen. Hoe kan mijn kind, als ik als volwassene weet wie Yeshua is en wat Hij voor mij gedaan heeft, leren wat het is om een persoonlijke relatie met de Mashiah te hebben en leren om de Eeuwige lief te hebben en Hem te dienen, als ik niet met hem daarover zou praten? Daarom is de *פרשת השבוע* Parashat haShavua [wekelijkse Schriftlezing] op Shabat zo belangrijk (zie bijbelstudie nr. 015). Het is schokkend om te zien hoe weinig huisgezinnen nog de Parasha van de week lezen. Wij spenderen zo veel tijd aan de opvoeding van onze kinderen en offeren veel op om hen een goede opleiding mee te geven, maar juist voor de belangrijkste lessen, die onze kinderen de juiste richting in hun leven moeten geven, is er dikwijls geen tijd! Maar waar een wil is, is een weg! Als je het echt wilt, dan maak je gewoon tijd om als gezin samen aan tafel rondom de Bijbel te zitten. Iedereen leest een gedeelte. Doorgaans lees ik het opgegeven gedeelte uit de *תורה* Tora [vijf boeken van Mozes], mijn zoon de *הפטרה* Haf'tara [hoofdstuk uit de profeten] en mijn vrouw bijpassende teksten uit *ברית החדשה* B'rit haChadasha [het Nieuwe Testament]. En wat kan ik beter aan mijn zoon geven, dan hem bekend te maken met G'ds wil, die hem standvastigheid en richting geeft in zijn leven? Vraagt u zich ook wel eens af waarom het soms lijkt alsof het gezin uit elkaar spat, waarom het soms niet meer zo is wat het moet wezen? Ligt de oorzaak van het probleem misschien niet ook daarin dat men als gezin nog wel eens verzuimt om het Woord van G'd tot het middelpunt en anker van het gezin te maken? Zo is inmiddels ook onze hele samenleving aan het ontwrichten vanwege het feit dat Yeshua, de levende Tora, niet meer de hoeksteen en fundament van onze samenleving is! Geeft uw kind dus dit houvast.

Blijde Boodschap

De Tora is geen zware last, maar een blijde boodschap! Zij spreekt van bevrijding, van rust, van evenwicht, wederzijdse liefde en harmonie. Zij is het fundament voor een gezonde, vreedzame en rechtvaardige samenleving. Laten we dat nooit vergeten! Eerst kwam de bevrijding uit de slavernij in Egypte, dan pas de Tora op de Sinai! G'ds Wet is geen slavenjuk, maar de garantie voor de ware vrijheid! Zij is niet aan slaven gegeven, maar aan vrije mensen! De normen en waarden die vroeger zo normaal waren en die wij nu zo vol verlangen terug willen, zijn gebaseerd op de Tora en daarom is het onlogisch om te veronderstellen dat de Tora slechts voor de Joden zou zijn en niet voor de christenen. Yeshua kwam niet om de Tora ongeldig te verklaren, maar om haar voor te leven, om te laten zien hoe het moet! En zo verwacht Hij van ons dat ook wij als ouders in onze gezinnen G'ds geboden voor leven om aan onze kinderen te laten zien hoe het moet! Yeshua was gehoorzaam tot in de dood. Door Zijn

offer heeft Hij het mogelijk gemaakt om het eeuwige leven te verkrijgen omdat wij als zondige mensen nooit in staat zullen zijn om zoals Hij volkomen gehoorzaam te Zijn aan de geboden van Zijn Vader. Maar het is wel de bedoeling dat wij in gehoorzaamheid daarnaar streven en dan zullen wij in ons leven ervaren dat Hij ons in Zijn oneindige liefde daarin tegemoet komt! Het zich beroepen op het offer van Yeshua verliest haar geloofwaardigheid als het niet gepaard gaat met gehoorzaamheid aan G'ds geboden! Dat is de kern van het evangelie! Daar moeten we naar terug! Laten we juist ook wat dat betreft op elkaar letten, in gesprek, bemoediging en vermaning. Maar laten we daarbij ook de Mezuzah, het door G'd opgedragen uiterlijke teken van דְּבָרִים Devarim [Deuteronomium] 6:9 niet vergeten, want als men iets belangrijk vindt, wil men daar ook aan herinnerd worden! Wat wij belangrijk vinden, is een keus van ons hart, daar gaat het om. Maar als het vanuit ons hart ons leven niet vormt, dan is het maar zeer de vraag of wij het inderdaad zo belangrijk vinden. Maar let op!!! Juist onze eigen kinderen hebben daar een fijne antenne voor. Zij houden ons scherp in de gaten en nemen meer van ons over dan wij denken!

Voorbeeldfunctie

Als wij G'ds geboden niet zo nauw nemen hoeven wij er niet verbaast over te zijn, als ook onze kinderen het niet zo nauw nemen met onze huisregels of met de regels van de samenleving. Laten we derhalve ook de uiterlijkheden niet schuwen en eveneens de vormgeving van ons geloofsleven niet laten verslonzen. Hoe kunnen wij onze kinderen inprenten dat ze onze G'd, die één is en die ons zo ondubbelzinnig liefheeft, ook zo ondubbelzinnig moeten liefhebben, als wij zelf in ons leven helaas wél dubbelzinnig zijn? Dat wij wel zéppen dat G'd de belangrijkste in ons leven is, maar niet dóen wat Hij van ons vraagt en evengoed nog elk jaar een kerstboom in huis halen? Nogmaals: ook dat geldt niet alleen voor ouders, maar voor alle gelovigen! Het veronachtzamen of zelfs negeren van G'ds geboden is slecht voor de plaatselijke Qehilot [gemeenten], slecht voor de kinderen die daarin opgroeien, slecht voor ons onderling verkeer, maar op de eerste plaats slecht voor onze eigen relatie met G'd! Hoe zullen wij elkaar, jong en oud, kunnen opbouwen vanuit haB'sora Tova [het evangelie], als we wel zeggen dat G'd de belangrijkste voor ons is en dat Hij ons hart gewonnen heeft, als we Hem met de handen omhoog loven en prijzen en zelfs op de pleinen en straten gaan evangeliseren, maar juist datgene niet dóen wat Hij van ons vraagt zoals o.a. Shabat houden en geen varkensvlees meer eten? Ik weet het, dat is een zware vraag. Het roept de vraag op: wie is daartoe in staat, vooral als je een puur christelijke opvoeding hebt gehad? Wel, ik zei het al: waar een wil is, is een weg! De Bijbel leert ons om dingen los te laten! Dat geldt ook voor christelijke tradities die een heidense achtergrond hebben en in strijd zijn met G'ds Woord! We staan oog in oog met de Mashiach, en Zijn verzoening is meer dan genoeg, ook voor onze zonden in deze dingen. Maar in die zonde blijven, het niet eens willen proberen om terug te keren naar de Tora, of om G'd en elkaar om vergeving te vragen (ook ouders aan kinderen!), dát doet afbreuk aan het verzoeningswerk van Yeshua! Als gelovige ouders hebben wij onze verantwoordelijkheid tegenover onze kinderen! Wij realiseren ons helaas onvoldoende dat wij door hen nauwlettend in de gaten worden gehouden! Veel gelovige ouders zeggen in geestelijk opzicht heel veel, maar doen bitter weinig. Wetenschappelijk onderzoek heeft echter bewezen, dat kinderen niet doen wat hun ouders **zeggen**, maar kinderen doen wat hun ouders **doen**! Als pa en ma allebei drinken, dan zal hun kind dit in alle waarschijnlijkheid later ook doen. Als een man zijn vrouw slaat, dan zal zijn zoon dit zeer waarschijnlijk later ook doen. Maar als de ouders hun problemen voor G'ds troon brengen, dan zal ook hun dochter of zoon zich tot Hem wenden. Kinderen doen wat hun ouders doen! Waarom? Omdat de rolidentiteit voor een kind heel belangrijk is. Met andere woorden: een kind zoekt een volwassen persoon wiens voorbeeld hij of zij kan navolgen. En meestal is het de rol van de ouders die nagevolgd wordt, want kinderen leren nou eenmaal eerder door middel van voorbeelden dan door middel van een omhaal van woorden. Daarom gaat aan de opdracht in vers 7 om het je kinderen in te prenten eerst nog vers 6 vooraf: *“Wat Ik u heden gebied, zal in uw hart zijn”* (vers 6), want onze kinderen moeten in ons optreden kunnen zien dat Yeshua iets voor ons betekent. Onze kinderen moeten kunnen zien hoe wij als ouders onze problemen in de praktijk oplossen, hoe wij met spanningen en moeilijke situaties omgaan. Onze kinderen moeten dus door middel van ons voorbeeld iets van Yeshua

kunnen leren. Mijn vraag is daarom: Wat zien mijn kinderen als zij naar mijn leven kijken? Tot mijn grote schande moet ik bekennen dat ook ik als vader niet altijd een goed voorbeeld geweest ben. Daar ben ik gewoon heel eerlijk in, en eigenlijk is dat nog niet eens zo vreemd, want niet één van ons is volmaakt! Wij maken allemaal veel fouten en onze kinderen zien dat helaas ook! Maar gelukkig vragen kinderen niet dat ouders volmaakt moeten zijn. Kinderen willen alleen maar iemand hebben die aan hen laat zien hoe men situaties hanteert, hoe men moet leven en hoe men een kind van G'd kan zijn. Kinderen zoeken een goed voorbeeld om na te volgen. Dus als wij als ouders fouten maken, ook tegenover onze kinderen, dan moeten wij ons niet verschuilen achter onze autoriteit, maar ook de moed hebben om onze kinderen om vergeving te vragen. Wij moeten onze fouten erkennen en zo een goed voorbeeld stellen voor onze kinderen. Ik herhaal mijn vraag: zullen onze kinderen G'd als de hoogste prioriteit in hun leven erkennen, omdat zij in ons leven gezien hebben hoe dit werkt? Omdat zij gezien hebben hoe wij met ons voorbeeld de Eeuwige op de eerste plaats gesteld hebben, hoe wij geen ruimte geven voor excuses, hoe wij de bijbelkringen en samenkomsten niet verzuimen met allerlei smoesjes, hoe wij offers brengen en alles voor Adonai doen? Zien onze kinderen hoe wij bidden? Zien zij hoe wij ons leven veranderen ter wille van haShem? Kunnen onze kinderen zeggen: "Van kleins af weet ik dat G'd op de eerste plaats staat in het leven van mijn ouders. Ik heb gezien hoe zij dit bewijzen. Ik heb hen gezien bidden en ik heb hen gezien Tora te lezen." Wij moeten onze kinderen niet dwingen om de Bijbel te lezen, maar wij moeten hen laten zien dat het voor ons belangrijk is om zelf de Bijbel te lezen. Onze kinderen zullen getuigen voor Yeshua zijn en Adonai dienen als zij dit praktisch in ons leven zien. Als wij nooit zelf tegenover iemand getuigen wat G'd voor ons doet, hoe Hij voor ons zorgt en ons draagt in moeilijke tijden, dan helpen onze leringen omtrent getuigenis niets, want ons gedrag en onze handeling spreekt harder. Daarom vraag ik opnieuw: wat gaat ons voorbeeld onze kinderen leren? Gaan onze kinderen de Eeuwige dienen? Wat leren onze kinderen over geld? Is dat het belangrijkste in ons leven? De eerste prioriteit waarom alles draait? Onze status, onze positie, zowel in de maatschappij alsook in de gemeente? Is dat het wat telt? Of zien de kinderen dat Yeshua voor ons de belangrijkste is? Hoe gaan wij met de tienden om? Geven wij de Eeuwige wat Hem toekomt en leren wij onze kinderen om dat later ook te doen? Als wij het eerste Bijbelboek B'reshit [Genesis] lezen, dan valt ons op dat Avraham door zijn voorbeeld aan zijn zoon Yitz'chaq [Izaäk] geleerd heeft om heilig te leven. Als er iets is wat Yitz'chaq [Izaäk] van zijn vader kon zeggen, dan is het dat hij G'ds wetten en Zijn geboden stipt is nagekomen. Hij heeft gedaan wat G'd gezegd heeft. En datzelfde kan ook gezegd worden van talrijke geloofshelden die na Avraham in de Tora genoemd worden. Maar kunnen ook wij van onze kinderen zeggen dat zij bezig zijn om heilig te leven omdat zij dit in ons leven zagen? In veel huizen zwijgen de ouders op dit punt liever, omdat zij zelf niet meer de geboden van G'd nakomen. Maar dat is een verkeerde houding! In plaats hiervan moeten wij onze kinderen van kleinsaf leren: Als wij gezondigd hebben, dan moeten wij dit eerlijk erkennen en openlik voor G'd belijden en het met Hem en onze medemensen in orde maken. Zo leren onze kinderen om fouten te erkennen, te herstellen en vergiffenis te vragen aan de Eeuwige. Daarom zullen wij moeten beseffen hoe belangrijk het is dat wij onze kinderen reeds zo vroeg mogelijk G'ds geboden moeten leren. Wij moeten het onze kinderen inprenten, dat zij volgens G'ds woord en Zijn beginselen zullen leven. Ja, wij moeten met hen daarover praten in de ochtend als zij wakker worden, in de avond als zij gaan slapen, overdag als wij thuis zijn of als wij een dagtochtje maken. Wij moeten ze leren om heilig te leven en de zonde te haten. Maar als zij het te bont maken moeten wij optreden met tucht en discipline en niet zo slap als Eli! Helaas zijn er in deze samenleving veel te veel Eli's! Daarom is er ook zo een chaos! Nee, wij moeten zeggen: "Tot hiertoe en niet verder! Stoppen! Dit gedrag is onaanvaardbaar, ik zal dit niet langer dulden!" Als zij niet luisteren, dan moeten wij strenge maatregelen toepassen. Wij moeten beseffen hoe belangrijk dit is om hun verdere leven in de goede banen te leiden. Onze kinderen hebben tucht nodig als wij ze echt liefhebben, want wij willen niet dat ze op het verkeerde pad terechtkomen. Daarom moeten wij ze ook elke dag voor G'ds troon brengen!

Vragen van een kind

Moshe [Mozes] geeft in דְּבָרִים Devarim [Deuteronomium] 6:17-25 een voorbeeld hoe het zou kunnen gaan om met de kinderen er over te spreken. Het antwoord van de vader op de vraag

van zijn zoon geeft ons een voorbeeld van waar het om gaat. Het spreken over G'd en het leven uit Zijn geboden is gegrond in de verlossing uit dankbaarheid voor wat Adonai voor ons gedaan heeft. De Eeuwige heeft recht op onze gehoorzaamheid aan Zijn verbonden, omdat Hij ons verlost heeft, eerst door Moshe, later door Yeshua. En G'ds geboden zijn bedoeld opdat het ons wél zou gaan. *“Zo is dan de wet heilig, en ook het gebod is heilig en rechtvaardig en goed! - Kaba nanga ala dati a wèt de santa, èn a gebod de santa èn rektfardiki èn bun! - Ohi se Parmeswar ke kánun kharáb na hai, baki pawitr hai! - Nanging senajan wèt-wèt mau jebulé marakké awaké déwé nggawé dosa, aku ora ngomong nèk wèt-wèt kuwi ala, ora para sedulur. Wèt-wèt kuwi tekané sangka Gusti Elohim!”* schrijft Sha'ul [Paulus] in zijn brief aan de Romeinen, hoofdstuk 7, vers 12. Dus geen beknelling, geen slavenjuk, geen belemmering, maar juist bescherming! Dat moeten wij onze kinderen inprenten, maar kunnen wij hen altijd uitleggen waarom wij bepaalde dingen wel en niet doen? In het onderstaande schriftgedeelte zien we de praktijk voor ons. Een kind vraagt aan zijn vader: "Waarom houdt u in uw leven rekening met de geboden van G'd?" Het antwoord dat de vader geeft, kan ook ons helpen in ons gesprek met onze eigen kinderen. De Almachtige geeft in דברים Devarim [Deuteronomium] 6:7 niet alleen de opdracht om het onze kinderen in te prenten, maar Hij geeft enkele verzen verderop zelfs een prachtig voorbeeld hoe wij dat precies kunnen doen: *“Gij zult nauwgezet de geboden van de Eeuwige, uw G'd, onderhouden en de getuigenissen en de inzettingen, die Hij u opgelegd heeft; gij zult doen wat recht en goed is in de ogen van Adonai, opdat het u wél ga en gij het goede land, dat de Eeuwige aan uw vaders onder ede beloofd heeft, binnengaat en in bezit neemt, door al uw vijanden voor u uit te jagen, zoals Adonai heeft gesproken. Wanneer later uw zoon u vraagt: Wat zijn dat voor getuigenissen, inzettingen en verordeningen, die de Eeuwige, onze G'd, u opgelegd heeft? dan zult gij tot uw zoon zeggen: Wij waren dienstknechten van Farao in Egypte, maar Adonai heeft ons met een sterke hand uit Egypte geleid; de Eeuwige deed voor onze ogen tekenen en wonderen, groot en onheil brengend, aan Egypte, aan Farao en aan zijn gehele huis; maar ons heeft Hij daaruit geleid, om ons te brengen in het land dat Hij aan onze vaders onder ede beloofd had, en ons dit te geven. Adonai gebod ons al deze inzettingen te onderhouden en de Eeuwige, onze G'd, te vrezen, opdat het ons altijd wel zou gaan en Hij ons in het leven zou behouden, zoals dit heden het geval is. En het zal ons tot gerechtigheid zijn, wanneer wij heel dit gebod naarstig onderhouden voor het aangezicht van de Eeuwige, onze G'd, zoals Hij ons geboden heeft!”* (דברים Devarim [Deuteronomium] 6:17-25). - Als je goed leest dan vertelt de vader het zo, alsof hij zelf bij de uittocht uit Egypte geweest is. Dit kan niet het geval geweest zijn, want de eerste generatie is immers geheel gestorven in de woestijn. Toch moet de vader zo spreken. Door het geloof krijgt hij zelf deel aan deze verlossing en hij leeft daar uit. In בריית החדשה B'rit haChadasha [het Nieuwe Testament] spreekt Sha'ul [Paulus] ook zo over de verlossing door Yeshua haMashiach [Jezus Christus]. Hij schrijft zo over de kruisiging, dood en opstanding van Yeshua alsof hij daar zelf persoonlijk bij betrokken is geweest. Ook spreekt Sha'ul in Romeinen 6 over: *“...medegekruisigd...”* en: *“...met Hem begraven...”*. Door het geloof kan Sha'ul zo spreken, want door het geloof heeft Sha'ul deel gekregen aan de verlossing evenals de vader in het bovenstaande schriftgedeelte. Alleen vanuit deze verlossing krijgen wij de kracht van G'd om op onze beurt ook Hem lief te hebben en daar over te spreken met onze kinderen. In de eerste plaats bedoelt Moshe hier onze eigen kinderen. Maar je kunt ook denken aan kinderen van anderen, zoals de kinderen van de קהילה Qehila [gemeente].

...en daarover spreken, wanneer gij in uw huis zit, wanneer gij onderweg zijt, wanneer gij nederligt en wanneer gij opstaat!

De bedoeling van Moshe is dat de מצוה Mitz'va [het gebod] om G'd lief te hebben en Hem te dienen verder gaat. Dat het niet blijft bij deze ene generatie Israëlieten die hier bij de berg Sinai stond en deze woorden van Moshe hoorde. Het moet doorgegeven worden van de ene generatie op de andere. In de eerste plaats binnen het volk Israël, maar in de tweede plaats ook daarbuiten. G'd heeft altijd al heel de mensheid op het oog gehad. We zien dat bij de schepping heel duidelijk. Maar ook toen haShem een bijzondere weg is gegaan met het volk Israël, was van het begin af duidelijk dat dit was om al de volken tot een zegen te zijn.

Avraham kreeg het vanaf de eerste keer dat Adonai met hem sprak te horen: *"Met u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden"*. En vanaf Shavuot [Pinksteren] is dit ook daadwerkelijk in praktijk gebracht, dat het evangelie van de liefde van G'd verspreid wordt vanuit Israël tot aan de uitersten van de aarde. Wanneer Moshe hier spreekt over het doorgeven aan de kinderen, dan mogen wij daarnaast ook denken aan het doorgeven van de boodschap aan de mensen om ons heen, in onze directe omgeving: familie, vrienden, burens en collega's. Vooral dat laatste spreekt mij bijzonder aan, omdat ook mijn eigen bekering grotendeels te danken is aan het liefdevolle zendingswerk van twee collega's. We mogen spreken over de liefde van G'd en zijn goede geboden wanneer wij in ons huis zitten, wanneer wij onderweg zijn, wanneer wij nederliggen en wanneer wij opstaan. Ik kan eerlijk gezegd geen plek bedenken die niet aan deze voorwaarde voldoet. Vanaf het gaan liggen tot 's morgens vroeg, en vanaf het opstaan tot we weer gaan liggen: volgens Moshe zijn dit dus geschikte tijden om over G'd te praten. Kortom: er is in principe geen plaats en tijd ongeschikt. Maar daarmee wordt er natuurlijk ook weer niet bedoeld dat we uiteindelijk maar één enkel gespreksonderwerp zouden hebben, dus dat we altijd en overal alleen maar moeten praten over ons geloof. Beslist niet! Ik denk dat dit juist averechts zou werken. Nee, het gaat er volgens mij slechts om dat er geen enkel onderdeel van ons leven ongeschikt is om in verband gebracht te worden met onze G'd en dat we in alle omstandigheden over onze relatie met G'd kunnen praten. Gelukkig hangt ons leven niet alleen van geboden aan elkaar die we moeten gehoorzamen, want wij hebben geen geloof dat uitsluitend door gehoorzaamheid werkt, maar een geloof dat op de eerste plaats door de liefde werkt. Maar liefde tot G'd en gehoorzaamheid aan Zijn Tora gaan hand in hand en komen beiden voort uit een diepe dankbaarheid voor de liefde die de Eeuwige eerst aan ons heeft betoond door de bevrijding van onze voorouders uit Egypte en onze eeuwige verlossing door het offer van Yeshua! Daar moeten de ouders hun kinderen op wijzen en daarover moeten wij praten met onze familie, vrienden, kennissen, collega's en burens. Daar hebben wij elkaar steeds weer op te wijzen! Dat is puur Joods, maar vooral ook buitengewoon nieuwtestamenteel! Herhaaldelijk vinden we ook in B'rit haChadasha [het Nieuwe Testament] de oproep om elkaar aan te spreken. We worden opgeroepen elkaar daarmee te vermanen (1 Tessalonicenzen 4:18 en 5:14 alsook Hebrëen 3:13), elkaar daarmee op te bouwen (1 Tessalonicenzen 5:11), elkaar daarmee terecht te wijzen (Romeinen 15:14), elkaar daarmee te onderwijzen (1 Korinthiërs 14:19), daarom op elkaar acht te geven, elkaar aan te vuren tot liefde en goede werken (לְבָרִים [Hebrëen] 10:24). Het punt waar het concreet om gaat in zo'n gesprek kan dus van alles zijn, maar waar het uiteindelijk echt om draait is onze relatie met G'd en met elkaar. De vraag naar onze liefde en oprechte dankbaarheid tot G'd en de gehoorzaamheid aan Zijn geboden is de ultieme vraag waar het om gaat, die vormt het kader waarin we dan ook ons hele leven kunnen zien en kunnen bespreken met elkaar, ongeacht over wat voor onderdeel van het leven het ook gaat: of we nu onderweg zijn, of thuis, of we neerliggen of opstaan. Moshe [Mozes] geeft ons hier dus een levensomvattende taak mee. **Maar toch kan het soms ook verstandig en tactisch zijn je mond te houden!** Het hangt vaak erg af van de situatie, de persoon en de juiste timing wanneer je moet spreken en wanneer niet. Alles in balans, en ik ben van mening dat ook dit of zelfs juist dit een punt is om biddend mee bezig te zijn. Yeshua zelf is de bron van het levende water, de gelovige wordt een kanaal, waardoor het levende water in grote hoeveelheden naar anderen toevloeit. Yeshua wil de gelovigen gebruiken om Zijn werk naar anderen door te geven. Ruach haQodesh [de Heilige Geest] is de krachtbron, die ons daarbij een geweldige steun in de rug wil geven. We mogen voor onze gesprekken met anderen dan ook vrijmoedig Ruach haQodesh om wijsheid en inzicht van vragen! We mogen bidden of Adonai ons zo wil gebruiken in zijn dienst. Ik val helaas in herhaling, maar ik moet in dit verband nogmaals erop wijzen dat het leven uit de geboden een noodzakelijke voorwaarde en voorbereiding is tot het spreken over G'd. Onze daden moeten in overeenstemming zijn met onze woorden, zowel in ons privé leven als in ons maatschappelijk leven, want denk aan de gevolgen voor G'd: Zijn naam wordt helaas vaak schade gedaan, en denk ook aan de gevolgen voor mensen: velen zijn daardoor niet alleen teleurgesteld in de persoon, maar ook in het geloof! De מצוה Mitz'va [opdracht], die zich in onze Mezuzah bevindt en die wij elke Shabat hardop voorlezen, is dus erg duidelijk: Wij moeten met onze kinderen over G'ds leefregels praten die Hij aan ons gaf door middel van Zijn Tora, en hun dit

inprenten. De keuze ligt dus niet bij onze kinderen of zij het wel of niet willen horen, maar de keuze ligt juist bij ons ouders, of wij aan de opdracht van de Eeuwige gehoorzamen! De Mezuzah aan de deurpost roept elke dag opnieuw de huisgezinnen op om zich te bekeren tot G'd en terug te keren naar de Tora. Hoeveel tijd hebben wij daarvoor nog? De komst van de Mashiach is nabij en de Engel maakt zich gereed om de grote Shofar te blazen. Zijn wij daar klaar voor? De tijd is nog maar heel kort, en vooral dat laatste mogen wij onze kinderen inprenten en daarover spreken, wanneer wij in ons huis zitten, wanneer wij onderweg zijn, wanneer wij nederliggen en wanneer wij opstaan!

Werner Stauder